

40 ANYS
celebrant
la vida

40è ANIVERSARI DE VICTORIA ANNA

Es compleixen 40 anys del primer naixement per Fecundació in vitro a Espanya

La fita, aconseguida per Dexeus Dona, va ser decisiva per impulsar el desenvolupament de la reproducció assistida en el nostre país i va obrir una porta a l'esperança per a moltes famílies amb problemes d'infertilitat que fins a aquell moment no tenien solució

- El naixement de Victoria Anna va tenir lloc el 12 de juliol de 1984 en l'Institut Universitari Dexeus de Barcelona, actualment Dexeus Dona. Va ser una fita de l'equip del Servei de Reproducció, liderat pel Dr. Pedro N. Barri i les biòlogues Dra. Anna Veiga i Dra. Gloria Calderón.
- Avui dia la tècnica s'ha convertit en una pràctica habitual gràcies als seus bons resultats i a la seva normalització social. Però el procés, el perfil de la pacient, les causes per les quals recorre a la reproducció assistida i les seves necessitats han canviat de manera radical.
- Ara el principal repte és afrontar el retard de la maternitat. A Dexeus Dona i en només deu anys els cicles de FIV que requereixen un diagnòstic genètic preimplantacional per detectar possibles alteracions cromosòmiques en l'embrió -sovint per edat materna avançada- s'han multiplicat per 12, i els que requereixen una donació d'òvuls per 5.
- Actualment hi ha en el món uns 12 milions de persones que han nascut amb l'ajuda de la reproducció assistida. A Espanya només l'any 2021 van néixer més de 40.000, una xifra que representa l'11% del total de naixements d'aquell any.

Barcelona, 4 de juliol 2024.- El pròxim 12 de juliol es compleixen 40 anys del naixement del primer bebè concebut per Fecundació in vitro (FIV) a Espanya, **Victoria Anna**. Va ser un assoliment de l'equip de Dexeus Dona de Barcelona -antic Institut Universitari Dexeus- liderat pel **Dr. Pedro N. Barri**, president de la Fundació Dexeus Dona i en aquell moment Cap del Servei de Reproducció, i les biòlogues Dra. Anna Veiga i Dra. Gloria Calderón, del Laboratori de Fecundació in vitro.

A Espanya va marcar un abans i un després, ja que va ser decisiu per impulsar el desenvolupament de la medicina de la reproducció en el nostre país i donar esperança a moltes famílies amb problemes d'infertilitat que fins aquell moment no tenien solució. A més, va situar a Espanya en la història de la reproducció assistida mundial i als seus protagonistes entre la comunitat científica experta que liderava els avanços en aquesta àrea. *“Hi ha un aspecte que per*

40 ANYS
celebrant
la vida

a nosaltres ha estat molt important i és que des dels inicis hem estat un centre obert a la formació de tots els altres grups que es posaven en marxa a Espanya. De fet, dels 200 grups que estan treballant al nostre país, els més consolidats compten amb professionals que s'han format aquí", explica el Dr. Pedro N. Barri.

Una especialitat que ha avançat amb passes de gegant

Victoria Anna, que deu el seu segon nom a la Dra. Anna Veiga, va pesar 2,470 kg en néixer. La mare tenia un problema que dificultava l'embaràs. Però una vegada que aquest es va establir, *"l'evolució va ser completament normal, encara que realitzàvem controls cada setmana"*, puntualitza el **Dr. Pedro N. Barri**.

Avui dia la FIV s'ha convertit en una pràctica habitual gràcies als bons resultats que ofereix i a la seva normalització social. *"Des del naixement del primer nadó concebut a través d'aquesta tècnica en el món, Louise Brown, en 1978, la reproducció assistida ha avançat amb passes de gegant. Ha estat una de les especialitats mèdiques en les quals s'han produït més avenços en un període més curt de temps"* explica la **Dra. Anna Veiga**.

Aquest fet es deu al desenvolupament de noves tècniques que han permès optimitzar els resultats, com la **injecció intracitoplasmàtica**, que permet injectar directament un únic espermatozoide en l'òvul i que està indicada quan hi ha alteracions en l'esperma que dificulten la fecundació; la **vitrificació**, que ha fet possible la criopreservació d'òvuls i embrions de manera molt més eficient i preservant al màxim la seva qualitat, i el **Diagnòstic genètic preimplantacional (DGP)**, que permet detectar possibles alteracions cromosòmiques embrionàries i evitar la transmissió de malalties d'origen hereditari a la descendència.

A Espanya, el naixement de Victoria Anna va consolidar la implantació de les tècniques de reproducció assistida i va impulsar la recerca en aquest àmbit. De fet, el centre **Dexeus Dona** va aconseguir altres **fites posteriors** en les quals també va ser pioner en el nostre país, com el naixement per primera vegada d'un bebè procedent d'un **embrió congelat** (1987), d'una **donació d'òvuls** (1988), lliure d'una malaltia d'origen genètic gràcies al **Diagnòstic Genètic Preimplantacional** (1994) o a partir d'una **preservació d'òvuls** per càncer d'ovari (2012).

D'altra banda, gràcies a les millores aplicades en el **cultiu** i la **selecció embrionària**, en els últims anys s'ha reduït el nombre d'embrions que es transfereixen en cada cicle o tractament. Abans l'habitual era transferir 2 o 3 embrions a la pacient (es feia en més del 80% dels casos), mentre que ara es transfereix un únic embrió en un 97% dels casos. Aquest fet ha contribuït a reduir els **embarassos múltiples** i disminuir així el risc que puguin sorgir complicacions durant l'embaràs i el part, així com en els nounats.

Tot això ha permès també millorar els **resultats** pel que fa a taxa d'embaràs: la **taxa d'èxit** de la FIV ha passat d'un 20-25% que tenia en la dècada dels 80's, fins al 50-65% que ofereixen actualment els tractaments.

40 ANYS
celebrant
la vida

El nou repte: afrontar el retard de la maternitat

Segons el *International Committee for Monitoring Assisted Reproductive Technologies*, actualment hi ha en el món **12 milions de nens** que han nascut amb l'ajuda de la FIV i altres tècniques de reproducció assistida (TRA). A Espanya, i segons les últimes dades publicades per la **Societat Espanyola de Fertilitat (SEF)**, el nombre de nadons que van néixer en el 2021 amb l'ajuda de la medicina reproductiva va superar els 40.000, una xifra que suposa l'11% del total de naixements que van tenir lloc aquell any.

El principal repte que han d'afrontar avui dia els especialistes és el **retard de la maternitat**, que té un impacte important en la fertilitat de les dones, perquè afecta la reserva ovàrica i a la qualitat dels ovòcits i redueix significativament les probabilitats d'aconseguir un embaràs. De fet, les espanyoles estan entre les **mares més tardanes de la UE**. A Espanya l'edat en què les dones tenen el seu primer fill ha anat augmentant progressivament des del 2009 i actualment se situa en 32,6 anys, de mitjana, mentre que la mitjana de la UE és de 29,7. D'altra banda, el pas dels anys també afecta a la **fertilitat masculina** i a la qualitat del semen, un fet que és important tenir present, sobretot si es té en compte que cada vegada hi ha més homes i dones entre 40 i 60 anys que després de separacions o divorcis anteriors inicien una nova relació amb una persona amb la qual volen tenir descendència.

De fet, el **perfil de la pacient de reproducció** actual és molt diferent al de fa 40 anys. En els anys 80, era una dona d'uns **35 anys** d'edat de mitjana, **amb parella**, i en la majoria dels casos tenia un problema d'infertilitat associat a una **patologia**, com una obstrucció de les trompes de Fal·lopi. Ara, l'edat mitjana de la pacient de reproducció ha augmentat i en el nostre centre és de **39 anys**. Solen ser dones **amb o sense parella**, que tenen problemes d'infertilitat associats, en molts casos, a una **edat avançada per a ser mare**.

En els últims deu anys, el nombre de dones que són **mares a partir dels 40 anys** ha augmentat un 27%. Segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), en el 2012 representaven un 6,2% del total, enfront de l'11% actual (2022). En el nostre centre actualment més del 50% de les pacients que se sotmeten a FIV tenen 40 anys o més, mentre que en 1995 les pacients d'aquesta edat només representaven un 11% del total.

Per aquest motiu, i des de fa uns anys han augmentat els tractaments de FIV en els quals està indicat realitzar un **estudi genètic embrionari** –la tècnica es denomina **Diagnòstic Genètic Preimplantacional (DGP)**– per detectar possibles anomalies cromosòmiques (el risc augmenta amb l'edat), així com els cicles de FIV que requereixen una **donació d'òvuls** perquè la pacient no té una bona reserva ovàrica o els seus òvuls no tenen la qualitat necessària per portar endavant un embaràs i el naixement d'un nadó sa. **En el nostre centre i en els últims anys, el nombre de cicles de FIV amb indicació de DGP s'ha multiplicat per 12, i els que requereixen donació d'òvuls per 5.**

D'altra banda, i a diferència d'altres països d'Europa on la legislació és més restrictiva, l'actual **lleï espanyola de 14/2006** en matèria de reproducció assistida permet accedir a aquestes tècniques a parelles heterosexuales i homosexuals (femenines) i a dones sense parella. A Espanya també és possible recórrer a la donació d'òvuls i esperma, així com congelar òvuls per posposar

40 ANYS
celebrant
la vida

la maternitat. Aquest fet ha permès el desenvolupament de **nous models de famílies** -com les parelles de dones que opten per ser mares- i un augment de la demanda de dones sense parella que decideixen emprendre la maternitat en solitari.

Segons dades de la **SEF**, des del 2016 al 2020 els tractaments per FIV realitzats per **dones sense parella** han passat de representar un 4,4% a un 8% del total. D'altra banda, en els últims cinc anys, els tractaments de **ROPA** o **Recepció d'ovòcits de la Parella** (una tècnica que permet a les parelles de dones compartir la maternitat, de manera que una dona l'òvul que es fecunda i l'altra gesta al bebè) **s'han multiplicat per 8 en el nostre centre.**

De manera paral·lela, la **preservació de la fertilitat** -congelació d'òvuls propis per a posposar la maternitat- **s'ha disparat.** En 2009 i en Dexeus Dona, el 71% d'aquests tractaments es duïen a terme perquè tenien una causa mèdica associada i només en un 29% la causa eren motius personals o professionals. Actualment, els que es realitzen per motius socials representen el 87% i només un 13% són per una causa mèdica.

Amb tot, ni els avanços en l'àmbit de la reproducció assistida ni el desenvolupament de nous models de famílies han pogut contrarestar l'impacte del retard de la maternitat i els problemes d'infertilitat que comporta aquest fet, que al nostre país ha provocat un descens progressiu de la natalitat i ha comportat que Espanya se situï actualment a la cua de la fecunditat a Unió Europea (UE), amb una de les taxes més baixes: **1,16 fills per dona.**

Per aquest motiu, La **Societat Espanyola de Fertilitat (SEF)** ha presentat recentment davant el Senat un document consensuat amb altres set associacions mèdiques i agents representatius de l'àmbit de la fertilitat i la salut reproductiva. El seu objectiu és obrir un debat social i promoure mesures polítiques que contribueixin a atallar l'alarmant descens de la natalitat a Espanya. El document, denominat "**Consens sobre Natalitat i Salut Reproductiva a Espanya**", analitza els factors que han conduït a la conjuntura actual i traça un full de ruta per a tractar de revertir aquesta tendència.

Més informació

Carmen Pérez

Responsable Comunicació

Dexeus Dona

Tel. 93 227 47 00 (Ext. 22007) 699 596 554

carmen.perez@dexeus.com

comunicacion@dexeus.com